

Holmestrand
kommune

Eierskapsmelding

2024-2027

Innhold

Holmestrand
kommune

Eierskapsmelding

2024-2027

1. FORMÅLET MED EIERSKAPSMELDINGEN	5
Holmestrand kommunes eierskap	6
3. Prinsipper for eierstyring i Holmestrand kommune	6
3.1. Sammenfatning av prinsippene	7
4. Eierskapsforvaltningen i praksis.....	13
4.1. Forskjellen mellom eierstyring og selskapsstyring.....	13
4.2. Roller.....	14
4.3. Eiermøter	16
4.4. Kommunen som eier kontra kommunen som bestiller/kjøper av tjenester	17
4.5. Mål og rapportering	17
4.6. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon	17
4.7. Forholdet til forvaltningsloven, offentlighetsloven, anskaffelses-regelverket og statsstøtteregelverket	18
5. KJENNETEGN VED DE ULIKE ORGANISASJONSFORMENE.....	19
5.1. Innledning	19
5.2. Aksjeselskap (AS).....	19
5.3. Interkommunalt selskap (IKS).....	20
5.4. Samvirkeforetak (SA).....	20
5.5. Pensjonskasse.....	21
5.6. Interkommunalt samarbeid.....	21
5.7. Kommunalt foretak (KF)	22
6. OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERINTERESSER – PRESENTASJON AV VIRKSOMHETENE OG KOMMUNENS FORMÅL.....	23

1. FORMÅLET MED EIERSKAPSMELDINGEN

Et aktivt og godt eierskap er grunnleggende for en best mulig lokalpolitisk forvaltning av kommunens samlede verdier. Det har direkte konsekvens for selskapene og deres posisjoner.

Kommunen har stor frihet til å organisere tjenester slik den finner det hensiktsmessig, og det kan være ulike grunner til at Holmestrand kommune har valgt å organisere deler av virksomheten i ulike organisasjonsformer. Som eksempler på begrunnelse kan nevnes økt krav til effektiv drift og større volum, behov for samarbeid over kommunegrenser, tjenestekvalitet, behov for større fagmiljø eller endringer i rammeverket for tjenesteområdet.

Ved etablering av selskap og foretak, blir betingelsene for styring og kontroll endret. Kommunestyret får en eierrolle, som skiller seg fra de andre folkevalgtrollene. Styring av virksomheten må skje gjennom eierorganet, som generalforsamlingen (AS), representantskapet (IKS og KO) eller årsmøter (SA).

Eierskapsmeldingen skal gi en oversikt og bevissthet rundt kommunens eierrolle slik at man sikrer en god demokratisk kontroll over eierinteressene. Videre skal Eierskapsmeldingen gi føringer for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap og skal bidra til at kommunen framstår som en tydelig og forutsigbar eier. I

Eierskapsmeldingen blir det stilt enkelte krav til hvilken informasjon virksomhetene årlig skal rapportere til kommunen som eier, slik at kommunen kan kontrollere at prinsippene blir praktisert.

Holmestrand kommunes eierskap er knyttet til 24 virksomheter organisert som aksjeselskap (AS), interkommunale selskap (IKS), kommunale oppgavefellesskap (KO) og interkommunale samarbeid og utvalg. Kommunen har ingen kommunale foretak (KF). Stiftelser blir ikke nærmere omtalt, siden stiftelser er selvstendige juridiske enheter og ikke kan underlegges noen form for eierstyring.¹ I Eierskapsmeldingen blir «virksomhet» brukt som en samlebetegnelse på de ulike organisasjonsformene. Virksomhetene utfører viktige oppgaver og forvalter store verdier på vegne av fellesskapet.

Det er et lovfestet krav at kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst én gang hver valgperiode.² Kommuneloven krever at Eierskapsmeldingen minst skal inneholde

- Kommunens **prinsipper for eierstyring**
- **Oversikt** over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- Kommunens **formål** med sine eierinteresser

I tillegg til disse punktene, vil Eierskapsmeldingen innledningsvis gi en kort oversikt over Holmestrand kommunes eierinteresser, omtalt i kapittel 2. Kommunens prinsipper for eierstyring blir trukket opp i kapittel 3, etterfulgt av en beskrivelse av hvordan eierskapspolitikken blir forvaltet i praksis i kapittel 4. Kjennetegn ved de ulike organisasjonsformene er behandlet i kapittel 5.

Dersom leseren ikke har inngående kunnskap om organisasjonsformene, anbefales først en gjennomgang av dette punktet. Avslutningsvis i kapittel 6 følger en presentasjon av virksomhetene som Holmestrand kommune har eierinteresser i. Her gis også en beskrivelse av Holmestrand kommunes formål med sine eierinteresser i den enkelte virksomhet. Ved utarbeidelse av Eierskapsmeldingen, er KS-rapporten «Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» (2020) tatt i betraktning. (<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>)

Holmestrand kommunes eierskap

Holmestrand kommune har eierinteresser i 30 virksomheter som er organisert som enten aksjeselskap (AS), interkommunalt selskap (IKS), samvirkeforetak (SA), kommunalt oppgavefellesskap (KO) og Vertskommune samarbeid. Av disse er 8 aksjeselskap, 8 interkommunale selskap, 1 samvirkeforetak, 3 kommunalt oppgavefellesskap og 7 vertskommune samarbeid, 1 Interkommunalt politisk råd og 2 pensjonskasser. Holmestrand kommunes eierandeler varierer fra virksomhet til virksomhet, avhengig av blant annet virksomhetens formål og antall øvrige eierkommuner. Det gis årlig en rapportering til formannskapet på virksomheter der kommunen har noe større eierandel og ikke i vertskommune samarbeidene. I rapporten omtales egenrapportering fra virksomhetene og det de har oppnådd i løpet av året som har gått, samt annen nøkkelinformasjon. Oppdatert informasjon om selskapene som kommunen har eierinteresser i vil bli en del av Framsikt rapporteringen på kommunens nettsider.

3. Prinsipper for eierstyring i Holmestrand kommune

¹ Avgrensningen er i tråd med forarbeidene til kommuneloven, jf. Prop. 46 L (2017-2018) kap. 26.1.4.

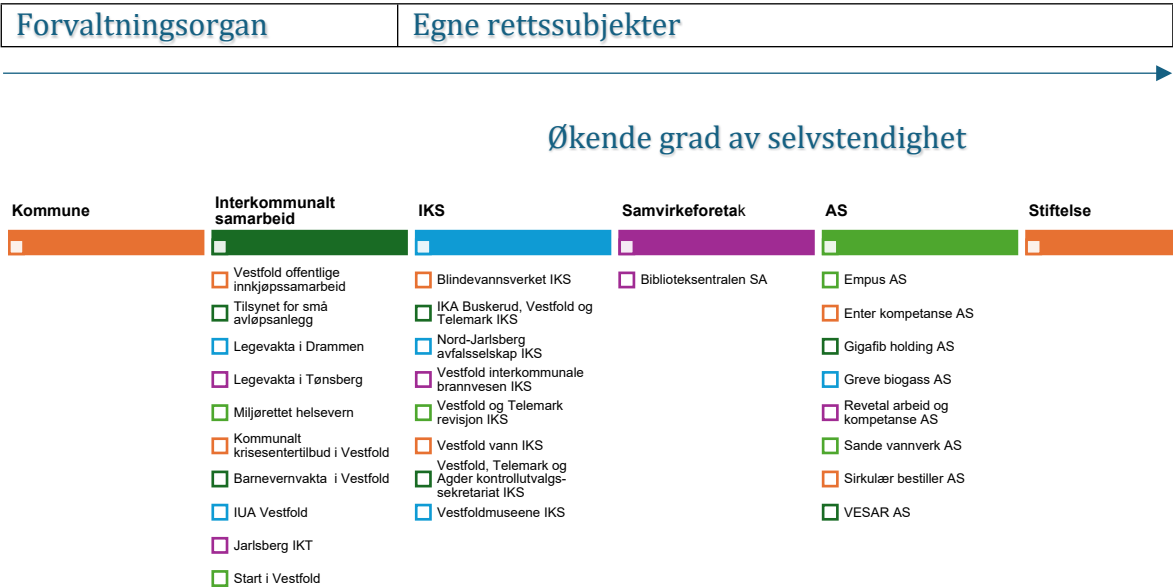
² Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr. 83 (kommuneloven) § 26-1.

3.1. Sammenfatning av prinsippene

Holmestrand kommunes eierskapspolitikk kan nedfelles i noen overordnede prinsipper for eierstyring, og oppsummeres i totalt 12 punkter i det følgende. Prinsippene skal bidra til at utøvelsen av Holmestrand kommunes eierskap blir forutsigbart, strategisk og langsiktig, og gjelder uavhengig av organisasjonsform. Disse ligger med andre ord til grunn for alle virksomheter kommunen har eierinteresser i. Prinsippene for eierstyringen er delt i to: Krav kommunen stiller til seg selv som eier (prinsippene 3.1.1 til 3.1.4) og krav til virksomhetene (prinsippene 3.1.5 til 3.1.12). Inndelingen er gjort for å systematisere prinsippene. Skillet er imidlertid ikke absolutt, og enkelte prinsipper gjelder både for kommunen og virksomhetene.

3.1.1. Valg av organisasjonsform skal tilpasses formål og behov

I forkant av en selskaps- eller foretaksetablering, er det behov for å analysere hvilken organisasjonsform som er mest hensiktsmessig. Det ligger til kommunestyret å vurdere om det skal være en tradisjonell etatsorganisering, eller om det er ønskelig å plassere virksomheten i et kommunalt foretak (KF), interkommunale samarbeid, kommunale oppgavefellesskap (KO), interkommunalt selskap (IKS), aksjeselskap (AS), samvirkeforetak (SA) eller stiftelse. Avveiningen må gjøres konkret. Noen av disse organisasjonsformene anses som forvaltningsorganer, mens andre er egne rettssubjekter. De ulike organisasjonsformenes grad av selvstendighet er illustrert i figuren under:

Figur - Organisasjonsformen økende grad av selvstendighet – inklusiv Holmestrand kommunes eierskap

Ved valg av organisasjonsform er det nødvendig å gjøre en helhetlig gjennomgang og avveining av ulike hensyn³. Det må tas i betraktning at det vil være ulik politisk styring ved forskjellige organisasjonsmodeller, der virksomhetenes økende grad av selvstendighet reduserer direkte politisk styring. Det betyr at når virksomhet blir lagt ut i selskaper, vil de folkevalgte få en annen styringsrolle enn når virksomheten ligger i egen kommune. Et annet sentralt forhold er hvilket ansvar kommunen er villig til å påta seg. Avveiningen må gjøres i den enkelte sak.

Holmestrand kommune bør kun ha eierandeler i selskaper når slikt eierskap er den beste løsningen for å ivareta ulike behov som kommunen har. Kommunens eierskap og eierandeler i virksomheter bør ikke være større enn det som er nødvendig ut fra begrunnelsen og formålet med eierskapet.

Kommuneloven fastslår at Eierskapsmeldingen skal forankre kommunens formål med eierskapet i de ulike virksomhetene, behandlet i punkt 6.3. En tilsvarende analyse av formålet skal også gjøres før kommunen oppretter et selskap/foretak. Formålet forankres i kommunestyrets vedtak.

Kommunen skal jevnlig vurdere om formålet med det enkelte eierskapet er forstått og står seg. I tilfeller der kommunens begrunnelse for eierskapet har falt bort, bør kommunen revurdere sitt eierskap helt eller delvis gjennom salg eller avvikling. I tillegg bør kommunen, sammen med styret, vurdere om virksomheten til enhver tid har en hensiktsmessig organisasjonsform. Dersom det blir aktuelt å omdanne etablerte virksomheter til nye organisasjonsformer, eller tilbakeføre virksomhet til kommunen som rettssubjekt, skal det gjennomføres en tilsvarende analyse som beskrevet over.

3.1. 2. Det skal være åpenhet rundt kommunens eierskap

Gjennom eierskap i ulike selskap og foretak, forvalter Holmestrand kommune store verdier på vegne av fellesskapet. Det er viktig at det er åpenhet knyttet til eierskapet, slik at innbyggerne, medeiere og andre kan se hvordan kommunen håndterer eierskapet. Åpenhet skaper forutsigbarhet og ivaretar demokratiske hensyn. Det er i hovedsak offentlighetsloven og kommuneloven som vil være styrende for hvordan kommunen og kommunale selskap praktiserer åpenhet og innsyn. Kommunens eierinteresser og nøkkelinformasjon om eierskapet skal være lett tilgjengelig på kommunens nettsider. Eierskapsmeldingen skal også bidra til åpenhet knyttet til eierskapet og gi en forklaring på hvorfor kommunen er eier, hva kommunen eier, begrunnelsen/formålet med eierskapet og hvordan kommunen utøver eierskapet.

Samtidig som kommunen skal praktisere åpenhet, skal den være en profesjonell og ansvarlig eier. Kommunen må kunne ha en fortrolig dialog med selskapene for å kunne forvalte eierskapet godt. Det kan innebære at dokumenter må unntas offentlighet når disse er forretningssensitive eller bør unntas av andre grunner.

Hvordan kommunale tjenester er organisert, bør ikke ha betydning for allmennhetens tilgang til informasjon. Holmestrand kommune mener åpenhet rundt kommunale tjenester er viktig, også der kommuner går sammen i interkommunale samarbeid. Kommunen oppfordrer til at det praktiseres mest mulig åpenhet i styrene og i eierorganene, forutsatt at dette ikke strider mot hensynet til drifts- eller forretningsforhold, taushetsplikt, personvern eller andre særlige forhold. For interkommunale selskap som er omfattet av offentleglova, er møteoffentlighetsprinsippet blitt lovfestet for representantskapets møter, jf. IKS-loven § 8 a.

3.1.3 Kommunens eierstyring skal utøves gjennom eierorganene

Kommunen skal fremme sine eierinteresser i eierorganet, som er det øverste organet i virksomheten. Det vil si på generalforsamling (AS), i representantskapet (IKS og KO) eller på årsmøter (SA). Alle møter i eierorganet skal som utgangspunkt bli presentert og behandlet politisk i forkant av møtene. Kommunestyret i

³ Her må det blant annet tas i betraktning hva som er virksomhetens formål, styringsstrukturen i de ulike organisasjonsformene, kommunens eierstyringsbehov, samfunnsansvar, hensyn til innsyn, markedsforhold og aktuelt lovverk.

Holmestrand har delegert denne oppgaven til formannskapet, med unntak av saker der det er lovpålagt at kommunestyret fatter vedtak.

Kommunestyret utøver indirekte styring av virksomheten ved å oppnevne kommunens representant til eierorganet. Dersom ikke annet er fastsatt i lov, følger det av delegeringsreglementet i Holmestrand at det er ordfører eller varaordfører som representerer kommunen på disse møtene, og som handler innenfor de rammene som kommunestyret/formannskapet har trukket opp. På den måten vil kommunens stemmegivning i eierorganet gjenspeile det politiske flertallet i Holmestrand. Dersom det ikke foreligger konkrete instruksjoner eller signaler fra kommunestyret/formannskapet, skal kommunens representant avgi stemme innenfor loven, vedtekter/selskapsavtale og alminnelige krav til lojalitet mot virksomheten og Holmestrand kommune.

3.1.4. Kommunen fastsetter langsiktige mål for virksomhetene, som styret er ansvarlig for å realisere

Det er kommunen som eier som skal definere mål for virksomheten og stille krav til hva virksomheten skal levere. Holmestrand kommunes mål og strategier for virksomhetene skal komme til uttrykk gjennom godkjente vedtekter, selskapsavtaler, aksjonæravtaler og strategidokumenter (etter politisk behandling). Disse generelle styringsdokumentene bør kommunestyret revidere jevnlig, for å påse at disse er hensiktsmessige og i tråd med gjeldende mål. Videre skal kommunens mål komme til uttrykk på generalforsamling eller i representantskapsmøte.

I tillegg kan kommunens mål komme til uttrykk gjennom eventuelle avkastningskrav, krav til effektivitet og utbytteforventninger. Slike krav vil også bidra til at kommunen sikrer at virksomheten har en forsvarlig kapitalstruktur/egenkapital tilpasset deres situasjon og kommunens formål med eierskapet.

For virksomheter som opererer i et kommersielt marked, bør kommunen stille konkrete utbytte- og avkastningsmål. For disse virksomhetene forventer Holmestrand kommune avkastning på investert kapital, på lik linje som en privat eier. Ved utforming av utbytttemål må kommunen sikre en god balanse mellom forventet utbytte og tilbakeholdt overskudd.

I mange av eierposisjonene til Holmestrand kommune ligger det imidlertid til grunn andre mål enn forventninger om økonomisk avkastning. Her skal andre definerte mål framheves, hvor avkastningsforventninger eksempelvis kan bli erstattet av ideelle formål eller kvaliteten på konkrete tjenester. Kommunen vil ikke fastsette avkastningskrav for selskaper som baserer virksomheten på tilskudd fra eierne. Det vil likevel stilles resultatkrav, herunder krav til effektiv drift.

Det er styret som er ansvarlig for å realisere målene som eier trekker opp. Når kommunen har framsatt sine målsettinger, må virksomheten få mulighet og frihet til å realisere målene.

3.1.5. Virksomheten skal sikre god informasjonsflyt til eierne

Styret og daglig leder skal sørge for god informasjonsflyt til eierne, slik at kommunen får tilstrekkelig tid til å behandle aktuelle saker. Det er derfor viktig at kommunen får nødvendig informasjon så tidlig som mulig.

Saker til behandling i eierorganet (generalforsamling/representantskapet/årsmøtet) skal i tråd med prinsipp 3.1.3. først behandles i formannskapet. For å sikre tid til denne demokratiske forankringen, bør bestemmelser om innkallingsfrist til eierorganet tas inn i vedtektene eller selskapsavtalen. Innkalling og saksdokumenter til representantskapet, generalforsamling og årsmøte skal som hovedregel sendes minst seks uker før møtet. Dokumentene sendes til valgte representant (ordfører/varaordfører) og postmottak/eierskap i Holmestrand kommune.

Virksomheten skal også oversende annen informasjon som er av betydning for kommunen som eier, herunder innkalling og protokoller fra styremøter hvor vesentlige saker er til behandling. Dokumentene sendes postmottak/eierskap i Holmestrand kommune. Kommunen kan kreve å få oversendt slik informasjon der det anses nødvendig.

I selskaper der kommunen har indirekte eierskap, f.eks. hvis det er opprettet datterselskap, skal morselskapet også sørge for tilstrekkelig tilgang på informasjon i datterselskapet. For å sikre demokratisk forankring bør dette formaliseres i vedtekter, instruks eller lignende dokument som vedtas av eierorganet i morselskapet. Selskapet må sørge for at kommunens krav og forventninger i Eierskapsmeldingen også blir implementert i datterselskap.

Innholdsmessig skal saksdokumentene fra virksomheten være relevant, tydelig og korrekt, slik at kommunen mottar tilstrekkelig informasjon for å ta saken til behandling.

Virksomheten skal for øvrig legge til rette for god og regelmessig dialog med eier. Som utgangspunkt skal det holdes jevnlig uformelle eiermøter, se også punkt 4.3.

3.1.6. Virksomheten skal sørge for effektiv organisering og ressursforvaltning

Kommunen forventer at virksomheten har en effektiv organisasjons- og beslutningsstruktur, med evne til å gjennomføre omstillinger ved behov. Det inngår i styrets oppgave å vurdere om virksomheten er forsvarlig og hensiktsmessig organisert og om ressursene blir brukt på en god måte.

Ved behandling av budsjettprosessene i virksomhetene, skal eiertilskuddet i utgangspunktet maksimalt følge kommunal deflator, og det skal legges vekt på kontinuerlig forbedring og effektivisering for å holde kostnadene i selskapet nede. Utviklingen i eiertilskuddene i økonomiplanperioden bør i utgangspunktet derfor ligge noe *under* veksten i den kommunale deflatoren. Unntak fra dette må begrunnes særskilt med utgangspunkt i selskapets drift. Til sammenligning setter kommunen gjennomgående reelle innsparingskrav i handlings- og økonomiplanene.

Virksomheter som utfører forvaltningsoppgaver skjermet fra konkurranse, samtidig som de driver virksomhet i konkurranse med andre, bør skille disse. På enkelte områder er et slikt skille lovpålagt. Den konkurranseutsatte virksomheten skal som utgangspunkt stå økonomisk på egne bein, og må ikke bli subsidiert av offentlige midler gjennom eksempelvis rimelig husleie, lån av utstyr mv.

3.1.7. Virksomheten skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Et bærekraftig selskap balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskapning uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner. For å bidra til å nå FNs bærekraftsmål er det avgjørende at det offentlige og næringslivet samarbeider om nødvendige tiltak.

Holmestrand kommune forventer at virksomhetens strategiplan kartlegger og synliggjør hvordan mål og tiltak er forankret i FNs bærekraftsmål. Tiltakene tilpasses den enkelte virksomhets egenart, risiko og størrelse.

For virksomheter der kommunen er majoritetseier forventer kommunen at virksomhetene setter seg inn i kommunens politikk på området og bidrar til å oppfylle denne.

3.1.8. Virksomheten skal opptre som ansvarlig samfunnsaktør

Virksomhetene har en viktig samfunnsrolle og påvirker samfunnsutviklingen og nærmiljøet sitt. Dette skal reflekteres i både styring og ledelse.

Holmestrand kommune forventer at virksomheten forvalter fellesskapets verdier på en god måte og er bevisst sitt samfunnsansvar. Holmestrand kommune forventer at virksomheten utarbeider og nedfeller holdninger til blant annet etikk, antikorrupsjon, klima og miljø, likestilling, habilitetskonflikter mv. Virksomheten bør også melde seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon. Enkelte av disse områdene er utdypet under.

Styret skal sørge for at samfunnsansvaret er innarbeidet som en integrert og dokumentert del av virksomheten. Styrets arbeid med samfunnsansvar må vurderes og avstemmes opp mot virksomhetens størrelse og kompleksitet. Virksomhetenes arbeid som en ansvarlig samfunnsaktør skal omtales i årsrapporteringen.

Etikk Kommunale virksomheter forvalter fellesskapets ressurser, og forvaltningen må skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger av rett og galt. KS har utarbeidet anbefalinger for etikkarbeidet med gode eksempler på retningslinjer, veiledere, håndbok mv.⁴

Holmestrand kommune forventer at styret har utarbeidet etiske retningslinjer som blir forankret i virksomheten og som jevnlig revideres. Etiske retningslinjer bør omhandle både verdier, holdninger og kultur. Det er styrets ansvar å sørge for at virksomhetens etiske retningslinjer blir fulgt opp. De etiske retningslinjene bør omhandle forebygging av korrupsjon.

Et anstendig arbeidsliv med plass til alle Holmestrand kommune forventer at virksomheten arbeider for et anstendig arbeidsliv. Virksomheten skal prioritere kampen mot sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og svart økonomi. Det skal stilles krav til faste ansettelser, bruk av faglærte håndverkere, lærlinger og færre ledd med underleverandører, i tråd med gjeldende nasjonale seriøsitetsbestemmelser.

Holmestrand kommune forventer at virksomheten har en god arbeidsgiverpolitikk og at denne blir gjennomført på en systematisk og god måte.

Virksomheter som utfører aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven, skal sørge for at redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene blir vedlagt årsberetningen. På denne måten får eierne redegjørelsen i forkant av møtet i eierorganet.

Klima og miljø I Klimaloven er det et lovfestet krav om at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Kommunen har overordnede klima- og energimål som skal bygge oppunder de nasjonale forpliktelsene til å redusere klimagassutslipp, og forberede samfunnet på kommende klimaendringer. Kommunalt eide selskaper er en del av kommunens virkemidler for å nå kommunens målsetninger innenfor klima og miljø.

Virksomhetene er ulike når det gjelder påvirkning på ytre miljø. Det vil derfor variere hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må ha for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn. Ved investeringer skal omstilling til lavutslippssamfunnet, samt miljø vektlegges i planleggingen og gjennomføringen av investeringen

Holmestrand kommune forventer at virksomheten etablerer klima- og miljømål på kort og lang sikt som følges opp med relevante og gode tiltak i tråd med klimalovens mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050. Klima og miljø skal omtales i virksomhetens årlige rapportering til kommunen, og der det foreligger klimaregnskap for virksomheten skal det vedlegges.

3.1.9. Styresammensettingen skal baseres på kriterier for kompetanse, kapasitet og mangfold

Styresammensetning Valg av kompetente styreverv er avgjørende for best mulig forvaltning av selskapene og for å oppnå eiernes mål. Styrets kompetansebehov skal vurderes opp mot virksomhetens formålsparagraf, langsiktige strategier, den enkelte kandidats kapasitet og mangfoldet ved sammensetningen. Det skal tilstrebes at styret har en balansert kjønnsrepresentasjon. Styret bør ha ulike og supplerende kompetanse, blant annet innen økonomi, organisasjon, bransjekunnskap om markedet virksomheten opererer i.

Loven er ikke til hinder for at ansatte og folkevalgte kan sitte i styret i selskap eller foretak. For å unngå rolleblanding, dobbeltroller og habilitetsspørsmål, skal verken ordfører eller kommunedirektør sitte i styrene. Av samme grunn har kommunen som hovedprinsipp at kommunestyrerepresentanter og administrativt ansatte ikke skal velges som styremedlemmer. Dette er fordi politiske organer har en sentral rolle i

⁴ <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/etikk/>

eierstyringen og kontrollen med virksomhetene. Kommunen som eier kan også ha andre behov enn hva som nødvendigvis blir vurdert hensiktsmessig for selskapet isolert, eksempelvis spørsmål om utbytte, finansiering mv.

Kommunesektorens etikkutvalg anbefaler at folkevalgte ikke bør sitte i styrene i kommunalt eide foretak og selskaper.

Videre bør ikke styremedlemmer i morselskap sitte som styremedlem i datterselskap. Hensynet til dobbeltroller tilsier også at sittende styremedlemmer ikke bør påta seg særskilte oppgaver for selskapet/foretaket, i tillegg til styrevervet.

Virksomheten bør gi styremedlemmer ekstern styreopplæring ved behov, og nye styremedlemmer må til enhver tid sikres opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling. Styremedlemmene bør registreres i KS styrevervregister, som den enkelte virksomhet må vedta å slutte seg til. Endelig bør virksomheten vurdere om det er behov for styreforsikring for styremedlemmene. Styret bør årlig vurdere egen kompetanse. I evalueringen bør styrets sammensetning, kompetanse og fungering inngå. Evalueringen bør ses opp mot eiers mål med virksomheten.

Valgkomité Valg av styret skal skje etter forslag fra en valgkomité. Formålet med en valgkomité er å sikre sammensetning av et styre med komplementær kompetanse i tråd med eiers formål med selskapet. Bruk av valgkomité bør vedtektsfestes. Generalforsamlingen/representantskapet/årsmøtet velger valgkomité samt valgkomiteens leder for det enkelte selskap.

Valgkomiteen bør ha dialog med sittende styreleder og gis tilgang til styrets anbefalinger slik de fremkommer etter styrets egnevaluering.

Valgkomiteene skal legge frem et begrunnet forslag til eierne før det gjennomføres valg av styremedlemmer. Innstillingen skal derfor følge innkalling og sakspapirer som sendes ut fra selskapet/virksomheten, slik at innstillingen blir gjenstand for folkevalgt behandling i eierkommunen forut for møtet. Det begrunnede forslaget bør synliggjøre hvilke utfordringer selskapet står overfor og hvilke kriterier for styresammensetning som er vektlagt. Valgkomiteen bør ha en rutine som sørger for at arbeidet med innstillingen settes i gang i god tid før utsending fra selskapet/virksomheten. I innstillingen skal valgkomiteen ta i betraktning KS' anbefalinger om grunnkrav til styremedlemmenes samlede kompetanse.

Eier står fritt til å endre styresammensetningen uavhengig av valgperioden. Hele styret bør normalt ikke skiftes ut samtidig, for å sikre kontinuitet og videreføring av kompetanse.

Der det utpekes varamedlemmer til et styre, bør ordningen med numerisk vara benyttes for å sikre kontinuitet i styret.

3.1.10. Godtgjørelse til styret og daglig leder skal være forholdsmessig

Det er eierorganet (generalforsamling/representantskap) som fastsetter styrehonorar. Styrets godtgjørelse bør være på et moderat nivå, men samtidig framstå som rimelig ut ifra styrets ansvar, kompetanse, forventet tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styreleders godtgjørelse bør generelt ligge høyere enn godtgjørelsen til alminnelige styremedlemmer. Størrelsen på styregodtgjørelsene må vurderes i det enkelte tilfellet.

Det er styret som vedtar daglig leders lønn. Kommunen forventer at styret utviser moderasjon ved fastsetting av lønn til ledende ansatte. Ved lønnsregulering bør man ta utgangspunkt i den alminnelige lønnsutvikling blant befolkningen.

Justering av styrets godtgjørelse bør ikke overstige kommunal deflator for foregående år. Det gis i utgangspunktet ikke konsulenthonorar eller «tapt arbeidsfortjeneste» til styremedlemmer.

3.1.11. Styret skal ha en aktiv rolle knyttet til rapportering og oppfølging

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av virksomheten, og Holmestrand kommune forventer at styret tar en aktiv rolle overfor eierne og den daglige ledelsen i dette arbeidet.

Styret skal sikre tilfredsstillende rapportering til eierne. Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert og korrekt informasjon om virksomheten, organiseringen og resultatene. En slik rapportering danner grunnlaget for en aktiv og forutsigbar eieroppfølging.

Styret bør videre sørge for rutiner og retningslinjer for å sikre god oppfølging og selskapsledelse. Rutinene må tilpasses den enkelte virksomhet, men kan blant annet omfatte fastsettelse av styreinstruks/instruks for daglig leder, opplæring av styremedlemmer, etiske retningslinjer, fastsettelse av strategi- og handlingsplaner mv. Kommunen forventer at styret fastsetter en årlig plan for sitt arbeid, med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring.

Styret er som kjent ansvarlig for å realisere målene. Styret skal så langt det er hensiktsmessig legge fram en langsiktig strategiplan for virksomheten, minimum hvert fjerde år. Styret skal sørge for at strategiplanen blir forankret hos kommunen som eier. Dette innebærer at styret må sørge for at eier får informasjon om strategiplanen i god tid før denne skal opp til behandling, slik at de langsiktige strategiene blir gjenstand for politisk behandling. Eiermøter kan i den sammenheng benyttes dersom det er behov for uformell informasjonsutveksling, forventningsavklaringer mv. I tillegg bør styret vurdere å utarbeide årlige handlingsplaner, for å vurdere om målene i strategiplanen nås.

Styrets rapportering og oppfølging skal være i tråd med lovkrav, kommunens fastsatte mål og kommunens forventninger i Eierskapsmeldingen. På denne måten får eierne en jevnlig orientering om virksomhetens utvikling.

3.1.12. Styret skal sørge for god internkontroll og risikostyring

Styret skal føre tilsyn med virksomheten. Det innebærer at styret skal sørge for at virksomheten har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring som er tilpasset virksomheten.

Styret skal foreta en årlig gjennomgang av virksomhetens viktigste risikoområder. Risikostyring skal være med på å identifisere og håndtere ulike typer risiko. Internkontrollen skal blant annet bidra til en målrettet og kostnadseffektiv drift, sikre kvaliteten på virksomhetens rapportering, sikre at virksomheten blir forvaltet i tråd med eiernes vedtak og intensjoner, forhindre korrupsjon, sikre retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, samt sikre at virksomheten opererer i samsvar med relevant regelverk. Spørsmålet om virksomheten er omfattet av forvaltningsloven, offentlighetsloven og anskaffelsesregelverket, kort omtalt i punkt 4.5, må styret sørge for å avklare i sin internkontroll.

Gjennom internkontroll og risikostyring, skal styret ivareta en uavhengig kontrollfunksjon på vegne av eierne.

4. Eierskapsforvaltningen i praksis

4.1. Forskjellen mellom eierstyring og selskapsstyring

Selskapsretten bygger på et prinsipp hvor eier har en tilbaketrukket rolle, og driften og ledelsen av virksomheten er overlatt til et styre man har tillit til. De folkevalgte må derfor være bevisst rollefordelingen mellom eier på den ene siden og virksomhetens ledelse bestående av styret og daglig leder på den andre.

Med begrepet **eierstyring** menes den styring kommunen har med sine virksomheter, og den måten kommunen forvalter sitt eierskap på. Eiers sterkeste påvirkning er å definere virksomhetens *formål* og stille krav til hva virksomheten skal levere. Rammene for formålet er nedfelt i vedtektene eller selskapsavtalen, samt i generalforsamling eller representantskap. Eierstyringen kommer også til uttrykk ved valg av styre i virksomheten. I tillegg kan eier drive aktiv eierstyring gjennom eieravtaler og instruks.

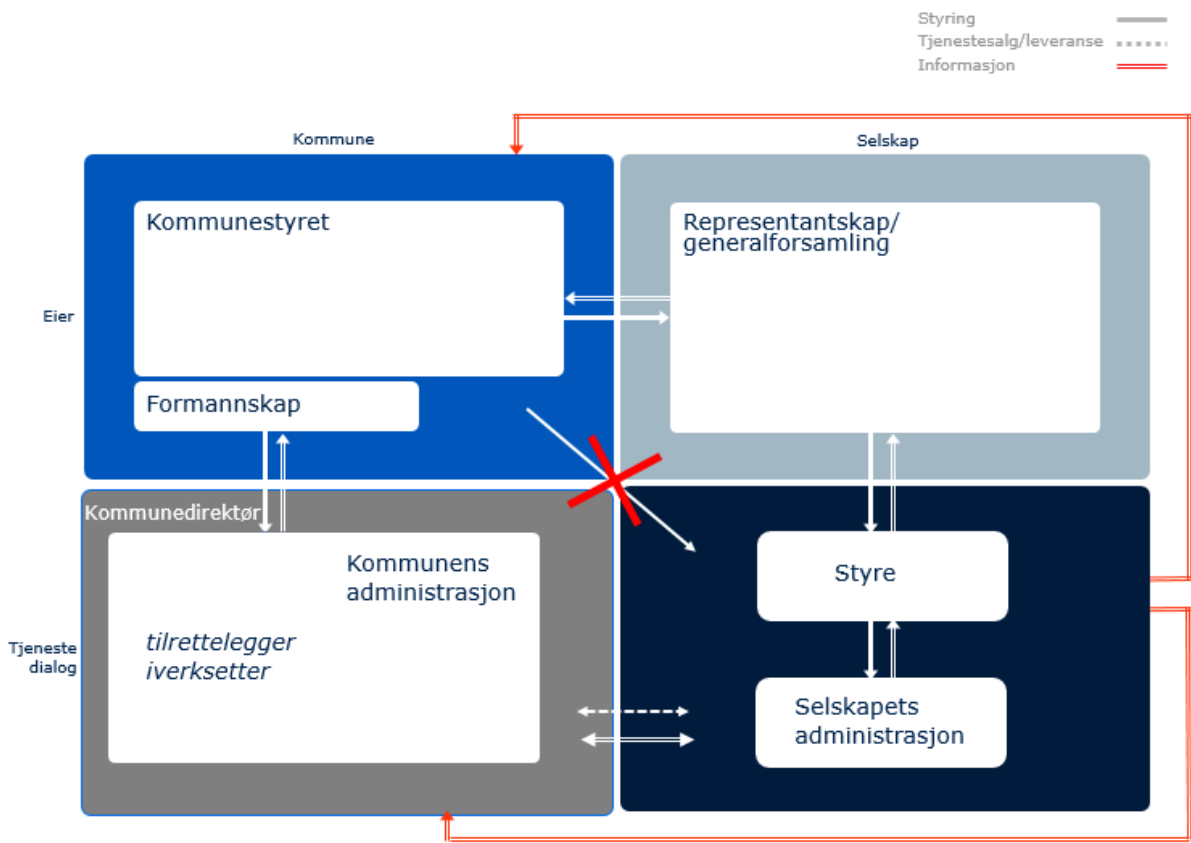
Selskapsstyring gjelder styring av selve virksomheten og hører under styret og daglig leder. Oppgavene til virksomhetens styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive foretaket innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eier. Denne ytre rammen består av eierstrategi, eierskapsmelding, vedtekter/selskapsavtale og vedtak på generalforsamlingen/i representantskapet. Daglig leder og styret er på denne måten ansvarlig for den daglige driften av selskapet uten *direkte* inngripen fra eierne.

Dersom eier detaljstyrer selskapet, kan det føre til en utydeliggjøring av den ansvarsfordelingen som selskapsretten legger opp til. Balansen mellom eierstyring og frihet for virksomhetsledelsen må eier ta stilling til ut fra virksomheten som drives.

4.2. Roller

Det er viktig å ha klart for seg hvem som har hvilke roller i henholdsvis eierstyringen og i selskapsstyringen. Rollefordelingen mellom kommunestyret, formannskapet og kommuneadministrasjonen, samt styret og daglig leder er beskrevet nedenfor.

Videre innebærer den løpende eierskapsforvaltningen regelmessig kontakt mellom kommunen og virksomhetene. Hvordan kontakten foregår mellom de ulike aktørene er illustrert i figuren under. I tillegg er eiermøter særskilt omtalt i punkt 4.3.

Figur - Illustrasjon av kontaktlinjer mellom ulike aktører i eierskapsforvaltningen, hvor kommunens eierstyring skal skje gjennom representantskapet/generalforsamling.

4.2.1. Kommunestyret

Kommunestyret har ansvaret for at kommunens eierskap utøves på en forsvarlig måte. Det er kommunestyret som skal sikre at kommunen når sine mål som eier og at regelverket blir fulgt. Dette tilsyns- og kontrollansvaret blir blant annet utført gjennom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon, nærmere omtalt i punkt 4.4.

Kommunestyret kan delegere sin myndighet. Det fremgår av Holmestrand kommunes delegeringsreglement at formannskapet er delegert myndighet innenfor ansvarsområdet eierstyring av kommunens eierinteresser.

For å styrke det kommunale eierskapet skal det settes av tid til kompetanseutvikling av de folkevalgte. Det kan eksempelvis bli gjort ved å innta eierskap som en selvstendig del av folkevalgtopplæringen. Minst én gang i løpet av kommunestyre-perioden skal kommunestyret også vedta Eierskapsmelding.⁵

4.2.2. Formannskapet

Det følger av delegeringsreglementet at formannskapet i Holmestrand har den løpende eierstyringen. Det innebærer at formannskapet skal sikre at eierrollen blir utøvet på en helhetlig måte.

Alle møter i eierorganet (generalforsamling/representantskap/årsmøtet) skal som utgangspunkt bli presentert og behandlet i formannskapet i forkant av møtene.⁶ Det innebærer at formannskapet gis anledning til å behandle spørsmål av prinsipiell karakter og drøfte valg til virksomhetenes styre. På denne måten vil ordfører, som stiller som kommunens representant, stille med fullmakt som er forankret i det politiske flertallet.

Formannskapet får eierskapsmeldingen til behandling minst én gang i valgperioden, før kommunestyret vedtar meldinga. I tillegg bør administrasjonen gi formannskapet en årlig oppdatering om virksomhetenes økonomiske situasjon og eventuelt andre spesielle forhold.

Videre bør utvalgte aksjeselskap (AS) og interkommunale selskaper (IKS) gi formannskapet en presentasjon av egen virksomhet minst én gang i løpet av valgperioden. Presentasjonen skal gi formannskapet grunnlag for å kontrollere at selskapet driver virksomheten i tråd med selskapets formål og kommunens mål med eierskapet. Det skal orienteres om selskapets strategi og eventuelle utfordringer.

4.2.3. Kommunens administrasjon

Kommunedirektøren skal legge til rette for oppfølging av kommunens eierskap. Kommunedirektøren skal blant annet sørge for at saker som legges fram til politisk behandling er forsvarlig utredet og påse at politiske vedtak blir iverksatt.⁷ Ved eierskapsforvaltningen innebærer dette blant annet å:

- Iverksette kommunestyrets/formannskapets vedtatte eierskapspolitikk
- Forberede eiersaker til politisk behandling
- Bistå ordfører og andre i utøvelsen av eierstyring, herunder forberede og eventuelt delta på generalforsamling/representantskapsmøter og eiermøter
- Ha løpende kontakt med virksomhetene utenom møter i eierorganer
- Internkontroll
- Oppdatere eierskapsmeldingen

Kommunedirektøren har lagt oppfølging av kommunens eierskap til kommunens næringssjef, som samarbeider med strategi- og virksomhetsstyring og relevante fagpersoner. Næringssjefen skal sørge for at kommunedirektørens ansvar blir ivaretatt og at politiske beslutninger om eierskap tas med tilstrekkelig bakgrunnsinformasjon. Det er videre etablert et eget samarbeid mellom Vestfoldkommunene og fylkeskommunen i forhold til eierskap som rapporterer til kommunedirektørmøtet, og samordner eierskapspolitikken i kommunene i størst mulig grad.

⁵ Jf. kommuneloven § 26-1

⁶ Saker skal tas til behandling i kommunestyret når dette følger av loven.

⁷ Jf. kommuneloven § 13-1 tredje og fjerde ledd

4.2.4. Utøvende eierorgan (*generalforsamling/representantskap/årsmøte*)

All eierstyring skjer gjennom eierorganet, som er *generalforsamling* for aksjeselskap, *representantskapet* for interkommunale selskap, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap og *årsmøtet* for samvirkeforetak. Kommunens eierinteresser blir ivaretatt ved å delta i disse eierorganene med ordfører som kommunens representant. Eierorganet skal sikre at eiernes overordnede interesser blir ivaretatt, formulere klare mål for virksomheten og velge det rette styret.

For aksjeselskap skal eier i generalforsamling godkjenne årsregnskap og årsberetning, herunder beslutte utdeling av utbytte. For interkommunale selskap skal eier gjennom representantskapet i tillegg fastsette budsjett, økonomiplan, fatte vedtak om pantsettelse av fast eiendom eller andre større kapitalinvesteringer, samt fatte vedtak om investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne. Som medlem av representantskapet kan man bli erstatningsansvarlig for skade som man forsettlig eller uaktsomt volder selskapet, den enkelte deltaker eller andre, jf. IKS-loven § 38.

Etter IKS-loven § 6 første ledd skal godtgjøring til leder og nestleder av representantskapet fastsettes av representantskapet selv. Holmestrand kommune er av den oppfatning at så lenge vervene innehas av folkevalgte som mottar fast godtgjørelse for sine verv som folkevalgte skal det som hovedregel ikke gis godtgjøring for verv som leder eller nestleder i representantskapet i tillegg.

4.2.5. Styret

Styret er et kollegialt organ som opptrer i fellesskap. Styret er ansvarlig for forvaltning og organisering av virksomheten, og har totalansvar for ledelsen og utviklingen. Styret i aksjeselskap (AS) og interkommunale selskap (IKS) velges av henholdsvis generalforsamlingen eller representantskapet.

Styret i virksomheten skal forholde seg til gjeldende vedtekter/selskapsavtale, gjeldende Eierskapsmelding for Holmestrand kommune, samt kommunestyre- og formannskapsvedtak som virksomheten blir berørt av. På denne måten skal styret sørge for at eierkommunens fastsatte mål blir realisert.

Et styremedlem er personlig valgt og kan bli personlig økonomisk ansvarlig.⁸

4.2.6. Daglig leder

Den daglige ledelsen av virksomheten ligger til daglig leder. Daglig leder er underordnet styret og skal følge retningslinjer/pålegg som styret gir. Daglig leder skal sørge for at styret får gode beslutningsgrunnlag.

Saker av prinsipiell eller uvanlig art skal ikke daglig leder håndtere alene. Styret skal først behandle og ta stilling til slike saker.

4.3. Eiermøter

At kommunens styring skjer ved deltakelse på generalforsamling og i representantskapsmøter, hindrer ikke at kommunen har dialog med virksomhetene også *utenfor* disse møtene. En slik dialog kan gjerne skje gjennom eiermøter.

Eiermøter er en uformell arena mellom representanter fra kommunen som eier, virksomhetens styre og daglig leder. Et eiermøte er ikke lovbestemt og kan sikre en løpende dialog mellom virksomheten og eier om saker som anses som viktige og prinsipielle. På disse møtene kan virksomheten og kommunen ta opp forhold, stille spørsmål og formidle synspunkter, utenom de formelle møtene og uten å treffe formelle beslutninger. I eiermøter kan utvikling og strategi bli luftet og diskutert, men det bør ikke legges føringer eller «gis signaler» som anses å gripe inn i styrets myndighetsområde.

⁸ Overfor virksomheten eller aksjeeierne ved forsettlig eller uaktsom voldt skade, jf. aksjeloven kapittel 17 og IKS-loven § 38

Dersom en eierkommune inviterer til eiermøte, kan man risikere at dette oppfattes som et signal om misnøye med virksomheten eller at det er et forsøk på diktat fra eierkommunen. For å unngå dette, er det alltid virksomheten som skal invitere til eiermøtet, men møtene kan initieres av kommunen. Eiermøter bør som hovedregel skje med minst én representant fra hver eier til stede. Som utgangspunkt bør det gjennomføres jevnlig eiermøter, forutsatt at virksomheten eller kommunen finner det hensiktsmessig.

I tillegg kan det gjennomføres dialog og kontakt mellom selskapet og administrasjonen som en rent faglig og administrativ møteplass for å sikre tilfredsstillende informasjonsutveksling.

4.4. Kommunen som eier kontra kommunen som bestiller/kjøper av tjenester

Kommunen bestiller/kjøper også tjenester fra virksomheter den har eierinteresser i. Kommunens rolle som bestiller/kjøper av tjenester skal være klart atskilt fra rollen som eier. Kommunes rolle som kunde hos egne virksomheter ivaretas av kommunedirektøren, og reguleres av de leveranseavtaler og kontrakter som inngås mellom virksomheten som utfører/leverandør og kommunen som bestiller/kunde. Dette inngår som del av kommunedirektørens kontraktstyring, og er ikke en del av eierstyringen.

4.5. Mål og rapportering

Virksomhetene skal årlig rapportere på om kravene i Eierskapsmeldingen er overholdt. Dette skjer gjennom en ordning med et digitalt skjema som skal fylles ut. Skjemaet sendes ut til virksomheten og returneres med nødvendige vedlegg⁹ til kommunen hvert år etter at ordinære representantskapsmøter/generalforsamlinger er avholdt. Informasjonen skal sendes til kommunen så snart som mulig og innen 1. august hvert år.

I virksomhetenes årlige rapportering vil kommunen stille spørsmål om temaer som strategi, tidspunkt for møteinnkallinger, FNs bærekraftsmål, seriøsitetsbestemmelser mv. og kontrollere etterlevelse av krav og forventninger i Eierskapsmeldingen. Kommunen forventer at eventuelle «avvik» mellom kommunens prinsipper for eierstyring og mottatte svar fra selskapene blir vurdert og fulgt opp av virksomhetene.

4.6. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Kommunestyret har det øverste ansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterleves og at etiske hensyn ivaretas. Kontrollen utføres blant annet gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne føre løpende kontroll av virksomhetene som kommunen eier, herunder gjennomføre eierskapskontroll (obligatorisk) og forvaltningsrevisjon (frivillig). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget sikres gode nok rammebetingelser for å utøve sin funksjon tilfredsstillende.

Eierskapskontrollen innebærer å vurdere om eiers representant utøver kommunens eierinteresser i samsvar med lover, politiske vedtak og eierskapsprinsipper.

Forvaltningsrevisjon innebærer systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets/formannskapetets vedtak. Dette er en kontroll av virksomhetens drift. Det er opp til kommunestyret å avgjøre om selskapskontrollen også skal omfatte forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret. Planen bør angi hvilke eierinteresser og selskaper som kan være aktuelle å kontrollere, og i hvilken grad det er aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med utgangspunkt i planen skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om gjennomførte kontroller samt resultatene av disse. Det er kontrollutvalget som planlegger og bestiller

⁹ Virksomheten skal minimum vedlegge årsberetning og regnskapet.

eierskapskontrollene, mens selve kontrollene utføres av revisjonen i tråd med god kommunal forvaltningsskikk.¹⁰ I tillegg har kommunens revisor et lovfestet ansvar for å gjennomføre eierskapskontroll, jf. kommuneloven § 24-2.

For at kontrollutvalget skal kunne ivareta sine tilsyns- og kontrolloppgaver, har utvalget rett til opplysninger og innsyn¹¹ i virksomheter som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. I virksomheter med flere eiere bør eierne koordinere sin kontrollvirksomhet, slik at ikke mange eiere iverksetter kontrolltiltak uten koordinering.

4.7. Forholdet til forvaltningsloven, offentlighetsloven, anskaffelses-regelverket og statsstøtteregelverket

Forvaltningsloven gjelder all virksomhet som drives *innenfor* kommunen, inkludert kommunale foretak. Selskaper, på sin side, omfattes som utgangspunkt ikke av forvaltningsloven. Men i tilfeller der selskapet har så tett tilknytning til forvaltningen at de anses å være et «organ for kommunen», vil forvaltningsloven gjelde. Det sentrale vurderingstemaet vil være *hvor sterk reell tilknytning det er mellom selskapet og forvaltningen* og beror på en helhetsvurdering.¹²

Offentlighetsloven gjelder for kommunalt eide selskaper i tilfeller der kommunen/det offentlige har mer enn halvparten av stemmene i det øverste organet, eller har direkte/indirekte rett til å velge mer enn halvparten av medlemmene med stemmerett i det øverste organet. Det er et viktig unntak fra dette utgangspunktet: I tilfeller der selskapet hovedsakelig driver næringsvirksomhet i direkte konkurranse med og på samme vilkår som private, gjelder likevel ikke offentlighetsloven.

I vurdering av om **anskaffelsesregelverket** kommer til anvendelse, er organisasjonsform blant annet avgjørende. Dersom et aksjeselskap (AS) eller et interkommunalt selskap (IKS) skal være omfattet av anskaffelsesregelverket, må selskapet bli ansett som et «offentligrettslig organ»¹³ etter anskaffelsesloven § 2 andre ledd bokstav c. Dette må vurderes særskilt for det enkelte selskap, hvor det blant annet må vurderes om selskapet

- tjener allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
- er underlagt offentlig kontroll etter særskilt angitte vilkår.

Dersom selskapets virksomhet er av industriell eller kommersiell karakter, kommer med andre ord ikke anskaffelsesregelverket til anvendelse. Dette beror på en helhetsvurdering av virksomhetens karakter.

Statsstøtteregelverket gjelder uavhengig av virksomhetens organisering, siden det er *karakteren av aktivitet* som er avgjørende. Det spiller derfor i utgangspunktet ingen rolle for statsstøttevurderingen om virksomheten drives i aksjeselskap, interkommunalt selskap eller kommunalt foretak.

Når kommunen enten selv eller gjennom selskaper utøver økonomisk aktivitet i et marked, på fullt ut markedsmessig basis, vil ikke virksomheten anses å kunne oppnå særlige fordeler sammenlignet med det andre private aktører vil kunne oppnå. I så fall kommer ikke statsstøttereglene til anvendelse. Hvis virksomheten derimot får noen form for fordeler av sin offentlige eier, er man raskt inne i statsstøttereglene. Slike fordeler kan for eksempel være gunstigere lånebetingelser enn det banker tilbyr, kapital og innskudd fra eieren uten klar forventning om markedsmessig avkastning, eller fritak fra alminnelig skatteplikt.

¹⁰ Dette følger av forarbeidene til kommuneloven, jf. Prop. 46 L (2017-2018) side 324.

¹¹ Jf. kommuneloven § 23-6.

¹² KS' anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll fra 2020, er følgende vurderingstemaer er trukket opp: «Relevante vurderingstemaer er selskapsform, formålet og bakgrunnen for opprettelsen, hva slags virksomhet selskapet driver, om selskapet har monopolvirksomhet, og om den må regnes som et ledd i gjennomføringen av kommunal eller fylkeskommunal politikk.»

¹³ Vilårene for å være et offentligrettslig organ er angitt i anskaffelsesforskriften § 1-2 andre ledd.

EØS-avtalen forbyr i utgangspunktet støtte til foretak som driver økonomisk aktivitet, dersom støtten blant annet kan virke *konkurranseskadelig*, jfr. EØS-avtalen artikkel 61 nr. 1. Forholdet til statsstøttereglene må vurderes særskilt i det enkelte tilfellet og blir ikke nærmere omtalt her.

5. KJENNETEGN VED DE ULIKE ORGANISASJONSFORMENE

5.1. Innledning

For at kommunestyret skal kunne etterleve eierstyringsprinsippene i punkt 3, er det nødvendig med grunnleggende kunnskap om de ulike organisasjonsformene. Dette er blant annet avgjørende for å kunne velge rett organisasjonsform (prinsipp 1), utøve eierstyringen korrekt og på riktige arenaer (prinsipp 3 og 4) samt for å kunne forstå hvilke krav kommunen som eier kan stille til virksomhetene (prinsipp 5 til 11).

Nedenfor gis en kort redegjørelse av de ulike kjennetegnene ved aksjeselskap, interkommunale selskap, interkommunale samarbeid, samvirkeforetak og kommunale foretak. Ettersom stiftelser faller utenfor Eierskapsmeldingen, omtales ikke denne organisasjonsformen.

5.2. Aksjeselskap (AS)

Bestemmelsene om aksjeselskap er regulert i aksjeloven.¹⁴ Et aksjeselskap kan eies av en kommune alene, sammen med andre kommuner/fylkeskommuner eller sammen med private rettssubjekter.¹⁵ Aksjeselskap er et selvstendig rettssubjekt og ikke en del av kommunen.

I et aksjeselskap har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Aksjeeierne er kun ansvarlig for innskutt kapital, noe som gir rom for at det kan tas høyere risiko uten at dette går direkte utover aksjonærene. For kommunen er det viktig at eierandelen er tilpasset kommunens formål med eierskapet.

Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen. Gjennom generalforsamlingen utøver eierne den øverste myndighet i selskapet. Her kan eierne fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder gjennom vedtekter, instruksjer og andre generalforsamlingsvedtak. Det er generalforsamlingen som velger styret.

Selskapet ledes av styret og en daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål, vedtektene, eventuelle instruksjer fra eier, og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Et AS etableres hovedsakelig der virksomheten har tjenester som gjennomføres i et konkurranseutsatt marked.

Et datterselskap er et selskap som er stiftet, eid og/eller kontrollert av et annet selskap («morselskapet»). Morselskapet, eller holdingselskapet, eier en del av aksjekapitalen, normalt over 50 %, så holdingselskapet kan sikre en bestemmende innflytelse over datterselskapet.

Selskapene kan, men trenger ikke, inngå i et konsern. Når eierskapet ikke er delt med andre kalles det et heleid datterselskap. Når et morselskap har flere datterselskaper, omtales disse innbyrdes som «søsterselskaper».

Aksjeselskap helt eller delvis eid av Holmestrand kommune:

- Empus AS

¹⁴ Lov om aksjeselskaper av 13.juni 1997 nr. 44.

¹⁵ I selskaper med flere eiere, kan disse inngå en aksjonæravtale. Aksjonæravtaler benyttes for å regulere forholdet mellom eierne, og kan eksempelvis omhandle spørsmål om stemmerett, fordeling av styreplasser, innskuddsplikt, forkjøpsrett mv.

- Enter kompetanse AS
- Gigafib Holding AS
- Greve Biogass AS
- Revetal Arbeid og Kompetanse AS (RAK)
- Sande vannverk AS
- Sirkulær bestiller AS
- Vestfold avfall og ressurs AS (VESAR)

5.3. Interkommunalt selskap (IKS)

Interkommunale selskap er regulert i IKS-loven.¹⁶ Disse selskapene kan bare eies av kommuner og fylkeskommuner, samt andre interkommunale selskap. Et interkommunalt selskap er et selvstendig rettssubjekt, som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene.

Hver av deltakerne (eierne) har ubegrenset ansvar for en viss prosent av selskapets samlede forpliktelser. På den måten har eierne til sammen et ubegrenset ansvar for forpliktelsene. Dette skiller interkommunale selskap fra aksjeselskap, hvor ansvaret er begrenset. Eierne skal opprette en skriftlig selskapsavtale.

Selskapets øverste eierorgan er representantskapet. Deltakerkommunene utøver eierstyring gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet. Hver deltakerkommune skal ha minst én representant i representantskapet. Kommunestyret har instruksjonsrett overfor sitt medlem i representantskapet. Det er representantskapet som velger styret.

Forvaltningen av selskapet ligger til styret og daglig leder, som i andre selskaper.

Opprettelse av interkommunale selskap er best egnet ved gjennomføring av kommunale tjenester som er behovs- og regelstyrt og som gjennom samarbeid er ment å gi stordriftsfordeler og større fagmiljøer. En grunntanke er at tjenestene fra et interkommunalt selskap skal kunne utføres bedre og mer kostnadseffektivt for kommunenes innbyggere og næringsliv.

Interkommunale selskap der Holmestrand kommune er deltaker:

- Blindevannverket IKS
- Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS
- Nord-Jarlsberg avfallsselskap IKS
- Vestfold interkommunale brannvesen IKS
- Vestfold og Telemark revisjon IKS
- Vestfold vann IKS
- Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekreteriat IKS
- Vestfoldmuseene IKS

5.4. Samvirkeforetak (SA)

Samvirkeforetak er regulert i samvirkeloven.¹⁷ Samvirkeforetak er et selvstendig rettssubjekt og ikke en del av kommunen. Samvirkeforetak har til hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Samvirkeforetak driver ofte alminnelig forretningsvirksomhet, og er en organisasjonsform som bygger på prinsipper om aktiv brukerdeltakelse. Kommuners deltakelse i samvirkeforetak er gjerne gjennom biblioteksentralen, energiverk, vannverk mv.

¹⁶ Lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6.

¹⁷ Lov om samvirkeforetak av 29. juni 2007 nr. 81.

Årsmøtet er samvirkeforetakets høyeste organ, og foretaket forvaltes av styret i tråd med vedtektene.

Samvirkeforetak som Holmestrand kommune er medlem av:

- Biblioteksentralen SA

5.5. Pensjonskasse

Fordi pensjonskasser er selveiende institusjoner, har kommunen ikke direkte eierskap i en pensjonskasse. Kommunen har imidlertid betydelig med midler i pensjonskassene på vegne av de ansatte og det er derfor viktig å omtale disse i eierskapsmeldingen.

En pensjonskasse er en tjenestepensjonsordning som en arbeidsgiver har opprettet til fordel for sine egne arbeidstakere. For pensjonskassene gir finansforetaksloven¹⁸ og forsikringsvirksomhetsloven¹⁹ regler om blant annet pensjonsforetakenes kapitalkrav, vedtekter og organisering. Enkelte bestemmelser i aksjeloven gjelder så langt de passer for pensjonskassers selskapsrettslige forhold. Det kreves særskilt tillatelse (konsesjon) for å drive virksomhet som pensjonsforetak.

Pensjonskassene omtales ikke videre under kapittel 6 – presentasjon av virksomheter hvor kommunen har eierinteresser. Kommunens formål med å ha andeler i pensjonskasser er å sikre de ansatte de pensjonsrettighetene som fremgår av lovgivningen på de ulike områdene.

Pensjonskasser der Holmestrand kommune har andeler:

- KLP (Kommunal Landspensjonskasse)
- SPK (Statens Pensjonskasse)

5.6. Interkommunalt samarbeid

5.6.1. Interkommunalt politisk råd – kommuneloven kapittel 18

Interkommunalt politisk råd er regulert i kommuneloven kapittel 18. Representantskapet er det øverste organet i det politiske rådet. Rådet er et politisk samarbeidsorgan, som kan gis myndighet til å behandle saker som går på tvers av kommunegrensene. Som eksempler kan rådet behandle/avgi uttalelser i høringssaker eller drøfte ulike regionale satsinger eller tiltak. Rådet kan ikke produsere tjenester for innbyggerne eller kommunene. Interkommunalt politisk råd omtales ikke videre under kapittel 6 – presentasjon av virksomheter hvor kommunen har eierinteresser.

Interkommunalt politisk råd der Holmestrand kommune er medlem:

- Drammensregionen Interkommunalt politisk råd

5.6.2. Kommunalt oppgavefellesskap (KO) – kommuneloven kapittel 19

Kommunalt oppgavefellesskap er regulert i kommuneloven kapittel 19. Et kommunalt oppgavefellesskap kan opprettes av to eller flere kommuner for å løse felles oppgaver. I utgangspunktet kan oppgavefellesskapet samarbeide om å løse alle typer oppgaver, både lovpålagte og ikke-lovpålagte. Myndigheten til å treffe enkeltvedtak kan imidlertid ikke delegeres til oppgavefellesskapet. Det er opp til politikerne å avgjøre om det kommunale oppgavefellesskapet skal være et selvstendig rettssubjekt.

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefellesskap, hvor samtlige deltakere skal være representert med minst ett medlem. Det er ikke krav om et eget styre. Dersom det ikke opprettes et

¹⁸ Lov om finansforetak og finanskonsern av 10. april 2015 nr. 17.

¹⁹ Lov om forsikringsvirksomhet av 10. juni 2005 nr. 44.

styre, vil representantskapet i oppgavefellesskapet ivareta både kommuneinteressen og selskapsinteressen. Kommunen som deltaker i et kommunalt oppgavefellesskap har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av oppgavefellesskapets forpliktelser.

Kommunale oppgavefellesskap der Holmestrand kommune er deltaker:

- IUA Vestfold (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning)
- Jarlsberg IKT
- Start i Vestfold

5.6.3. Vertskommunesamarbeid

Vertskommunesamarbeid er regulert i kommuneloven kapittel 20. Et vertskommunesamarbeid innebærer at en kommune (samarbeidskommunen) overlater oppgaver eller delegerer myndighet til å fatte vedtak til en annen kommune (vertskommunen).

Et hovedformål med vertskommunemodellen er å legge til rette for interkommunalt samarbeid om lovpålagte og mer individrettede tjenester. Vertskommunemodellen gir en *generell* adgang til å delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til vertskommunen. Dette i motsetning til andre samarbeidsmodeller, hvor særlovgivningen må åpne for at slik utøvelse av offentlig myndighet kan delegeres til samarbeidet.

Vertskommunesamarbeid der Holmestrand kommune er deltaker:

- Vestfold offentlige innkjøpssamarbeid (VOIS)
- Tilsynet for små avløpsanlegg (Tilsynskontoret Lier)
- Legevakta i Drammen
- Legevakta i Tønsberg
- Miljørettet helsevern
- Kommunalt krisesentertilbud i Vestfold
- Barnevernvakta i Vestfold

5.7. Kommunalt foretak (KF)

Kommuneloven kapittel 9 gir regler om kommunale foretak. Foretaket er en del av kommunen og ikke et eget selskap med rettslig eller økonomisk selvstendighet. Det innebærer at foretaket er en del av kommunale budsjetter, som setter rammer for virksomheten, og kommunen hefter for foretakets forpliktelser. I avtaler som foretaket inngår, er kommunen kontraktsmotpart.

Det kommunale foretaket er underlagt kommunestyret. Gjennom vedtektenes formålsbestemmelse fastsetter kommunestyret rammene for virksomheten. Foretaket ledes av et styre valgt av kommunestyret. Styret har alminnelig myndighet til å treffe avgjørelser i foretakets saker og foretaket rapporterer direkte til kommunestyret. Det er styret og daglig leder som opptrer utad på kommunens vegne.

Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets ledelse, men kan instruere styret og daglig leder om utsatt iverksettelse av vedtak inntil kommunestyret har behandlet saken, såkalt utsettende veto.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver enn en kommunal etat. Med kommunale foretak får man en balanse mellom kommunal styring og kontroll på den ene siden, og frihet for foretaksledelsen på den andre siden. Organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas.

Holmestrand kommune har ingen kommunale foretak.

6. OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERINTERESSER – PRESENTASJON AV VIRKSOMHETENE OG KOMMUNENS FORMÅL

Oversikt over selskapene Holmestrand kommune har eierskap og interesser i:

SELSKAP	SELSKAPSFORM	ANTALL
EMPUS AS	AS	
ENTER KOMPETANSE AS	AS	
GIGAFIB HOLDING AS	AS	
GREVE BIOGASS AS	AS	
REVELTAL ARBEID OG KOMPETANSE AS	AS	
SANDE VANNVERK AS	AS	
SIRKULÆR BESTILLER AS	AS	
VESTFOLD AVFALL OG RESSURS AS (VESAR)	AS	8
BLINDEVANNSVERKET IKS	IKS	
INTERKOMMUNALT ARKIV FOR BUSKERUD VESTFOLD OG TELEMAR IKS	IKS	
NORD-JARLSBERG AVFALLSSELSKAP IKS	IKS	
VESTFOLD INTERKOMMUNALE BRANNVESEN IKS	IKS	
VESTFOLD OG TELEMAR REVISJON IKS	IKS	
VESTFOLD VANN IKS	IKS	
VESTFOLD, TELEMAR OG AGDER KONTROLLUTVALGS-SEKRETERIAT IKS	IKS	
VESTFOLDMUSEENE IKS	IKS	8
IUA VESTFOLD	KO	
JARLSBERG IKT	KO	
START i VESTFOLD	KO	3
BIBLIOTEK-SENTRALEN SA	Samvirkeforetak	1
VESTFOLD OFFENTLIGE INNKJØPSAMARBEID (VOIS)	Vertskommune-samarbeid	
TILSYNET FOR SMÅ AVLØPSANLEGG (Tilsynskontoret Lier)	Vertskommune-samarbeid	
LEGEVAKTA I DRAMMEN	Vertskommune-samarbeid	
LEGEVAKTA I TØNSBERG	Vertskommune-samarbeid	
MILJØRETTET HELSEVERN	Vertskommune-samarbeid	
KOMMUNALT KRISESENTERTILBUD I VESTFOLD	Vertskommune-samarbeid	
BARNEVERNVAKTA I VESTFOLD	Vertskommune-samarbeid	7
DRAMMENSREGIONEN INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD	Interkommunalt politisk råd	1
KLP (KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE)	Pensjonskasse	
SPK (STATENS PENSJONSKASSE)	Pensjonskasse	2
SUM ANTALL SELSKAPER		30

Beskrivelse av selskapene og Holmestrand kommunes formål med eierskapet

Holmestrand kommune har ulike formål med hver enkelt virksomhet som kommunen eier. Gjennomgående er at de fleste virksomhetene utfører samfunnsmessige oppgaver for kommunen eller at kommunen er eier som følge av verdibaserte eller politiske årsaker. Kommunens konkrete formål med eierskapet framgår under presentasjonen av den enkelte virksomhet i det følgende. Presentasjonen viser de AS, IKS, KO og SA som Holmestrand kommune har eierinteresser i og som rapporterer årlig tilbake på resultat og måloppnåelse.

Aksjeselskaper (AS)

EMPUS AS

Selskapsnavn	Empus AS
--------------	----------

Organisasjonsform	AS (Arbeidsmarkedsbedrift)
Organisasjonsnummer	993 735 817
Etableringsdato	2009
Selskapets formål	Selskapets formål er gjennom produksjon og annen virksomhet å skape grunnlag for yrkesmessig, kompetansemessig og personlig utvikling. Selskapet er underlagt «Lov om arbeidsmarkeds-tjenester» og tilhørende forskrifter, spesielt «Forskrift om arbeidsmarkedstiltak».
Mål med eierskapet	Sikre arbeidstrening for personer med redusert arbeidsevne med mål om tilbakeføring til arbeidslivet
Eiere og eierandeler	Holmestrand kommune 100%
Styreleder	Roy-Erik Mårtensson
Daglig leder	Runar Bergstrøm
Ytterligere informasjon	www.empus.as

ENTER KOMPETANSE AS

Selskapsnavn	Enter kompetanse AS
Organisasjonsform	AS (Arbeidsmarkedsbedrift)
Organisasjonsnummer	912 939 626
Etableringsdato	1975
Selskapets formål	Enter Kompetanse AS har som formål å drive attføring, dvs. å hjelpe mennesker tilbake til arbeidsmarkedet, via opplæring og læring av yrkesvalghemmede ved fabrikasjon, omsetning og annen forretningsvirksomhet.
Mål med eierskapet	Sikre arbeidstrening for personer med redusert arbeidsevne med mål om tilbakeføring til arbeidslivet
Eiere og eierandeler	Drammen kommune 84,4 % Enter kompetanse AS 11 % Holmestrand kommune 1,019 % Øvrige 3,529 %
Styreleder	Ingar Pettersen
Daglig leder	Sebastian Geverk
Ytterligere informasjon	www.empus.as

GIGAFIB HOLDING AS

Selskapsnavn	Gigafib holding
Organisasjonsform	AS
Organisasjonsnummer	985 615 691
Etableringsdato	2003
Selskapets formål	Selskapets virksomhet er etablering og drift av nettverk for tele- og datakommunikasjon, samt alt som står i forbindelse med dette.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Gigafib Holding ønsker kommunen å ta en offensiv rolle for å sikre utvikling av fibernett og digitale tjenester i offentlige virksomheter, hovedsakelig i Vestfold. Gigafib Holding har delvis en kommersiell virksomhet og selskapet utbetaler utbytte til Holmestrand kommune på årlig basis.
Eiere og eierandeler	Færder kommune 23,4 % Horten kommune 15,5 %

	Tønsberg kommune 25,19 % Sandefjord kommune 16,9 % Holmestrand kommune 8,9 % Universitetet i SØN 2,6 % Viken Student AS 3,4 %
Styreleder	Heine Wang
Daglig leder	Runar Holum
Ytterligere informasjon	www.gigafib.no

GREVE BIOGASS AS

Selskapsnavn	Greve Biogass AS
Organisasjonsform	AS
Organisasjonsnummer	912 716 635
Etableringsdato	2013
Selskapets formål	Selskapet formål er å utvikle verdikjeder basert på biologisk avfall og annet avfall med produksjon av biogjødsel, biogass, biohydrogen, biokull, grønn Co2 og andre beslektede energi og gjødsel produkter.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Greve Biogass ønsker Holmestrand kommune å ta en førende rolle i utviklingen av bærekraftig avfallshåndtering spesielt, og «grønn» næring generelt.
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune 25,6 % Sandefjord kommune 14,6 % Horten kommune 12,2 % Skien kommune 10,4 % Færder kommune 10,2 % Larvik kommune 9,3 % Holmestrand kommune 6,3 % Porsgrunn kommune 6,2 % Bamble kommune 4,3 % Siljan kommune 0,8 %
Styreleder	Thor Oscar Bolstad
Daglig leder	Thor Oscar Bolstad
Ytterligere informasjon	www.dmfas.no

REVETAL ARBEID OG KOMPETANSE AS

Selskapsnavn	Revetal arbeid og kompetanse AS
Organisasjonsform	AS (Arbeidsmarkedsbedrift)
Organisasjonsnummer	951 559 458
Etableringsdato	1989
Selskapets formål	Selskapets formål er gjennom en variert produksjon av varer og tjenester for markedet legge til rette for en best mulig praktisk opplæring, arbeidstrening og tilrettelagt arbeid. Deltakelse i tiltaket skal gi økte muligheter til kvalifisering og økte muligheter til formidling til ordinære virksomheter og bedrifter. Selskapets skal være tiltaksarrangør for Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og levere tjenester innen arbeid og inkludering i nært samarbeid med NAV.
Mål med eierskapet	Sikre arbeidstrening for personer med redusert arbeidsevne med mål om tilbakeføring til arbeidslivet
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune 66,7 % Holmestrand kommune 33,3 %
Styreleder	Jens Kaurin
Daglig leder	Øyvind Berg

Ytterligere informasjon	www.rak.as
-------------------------	--

SANDE VANNVERK AS

Selskapsnavn	Sande Vannverk AS
Organisasjonsform	AS
Organisasjonsnummer	925 574 686
Etableringsdato	1922
Ikk	Vedtektene: «at skaffe vand til strøget omkring Sande jernbanestation og de eiendomme og bostede, for hvem det ellers ville falle naturlig.» Sande vannverk eier vannkilden Langevann, et skogsvann med nedbørsfelt 900 da og vannflate 90 da. I tillegg eier vannverket overføringsledninger og distribusjonsnett samt et høyde/ fordrøyningsbasseng på 250 m3.
Mål med eierskapet	Sikre sikker og god vannforsyning for kommunens innbyggere på en mest mulig effektiv måte.
Eiere og eierandeler	Holmestrand kommune 36 aksjer 27,7 % As Sande Meieri Handelslag 32 aksjer 24,6 % John Galleberg 10 aksjer 7,7 % Svein Atle Rivelsrud 6 aksjer 4,6 % Sigrun Marie Weberg 5 aksjer 3,8 % Margit Skjørdal 4 aksjer 3,1 % Ole Weberg 4 aksjer 3,1 % Johnny Vidar Langeland 4 aksjer 3,1 % Ola Gran 3 aksjer 2,3 % Beitostølen Sportell AS 3 aksjer 2,3 %
Styreleder	John Galleberg
Daglig leder	John Galleberg
Ytterligere informasjon	Selskapet har ikke egen hjemmeside

SIRKULÆR BESTILLER AS

Selskapsnavn	Sirkulær bestiller AS
Organisasjonsform	AS
Organisasjonsnummer	924 332 050
Etableringsdato	2019
Selskapets formål	Er å være et forvaltnings- og bestillerorgan for aksjonærene. Selskapets virksomhet er gjennom anbuds-konkurranser å ta ansvar for behandling av det våtorganiske avfallet (matavfall og slam) til aksjonærene, samt alt det som dermed står i forbindelse.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Sirkulær bestiller ønsker Holmestrand kommune å sikre gode priser på håndtering av våtorganisk avfall.
Eiere og eierandeler	Vestfold Avfall og Ressurs AS 34,871 % Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS 19.355 % Tønsberg renseanlegg IKS 18,548 % Renovasjon i Grenland IKS 15,71 % Horten kommune 5,645 % Holmestrand kommune 2,871 % Bamble kommune 1,516 % Sandefjord kommune 1,161 % Siljan kommune 0,323 %
Styreleder	Jorunn Anne Midthun
Daglig leder	Anne Berit Steinseth
Ytterligere informasjon	Selskapet har ikke egen hjemmeside

VESTFOLD AVFALL OG RESSURS AS (VESAR)

Selskapsnavn	Vestfold avfall og ressurs AS
Organisasjonsform	AS
Organisasjonsnummer	979 281 536
Etableringsdato	1997
Selskapets formål	Ivareta oppgaver innen avfallshåndtering for kommunene i Vestfold. Selskapet skal ha ansvaret for behandling av matavfall og restfraksjoner i husholdingsavfallet fra de kommuner som er aksjeeiere i selskapet. Selskapet kan også påta seg oppgaver for andre kunder enn eierkommunene, kjøpe tjenester tilknyttet driften fra andre, og delta med eierinteresser i andre selskaper, dersom dette finnes hensiktsmessig. Selskapet avgjør i hvilken grad driften skal baseres på bruk av egne anlegg, utstyr og mannskap, gjennom eierinteresser i andre selskaper, eller ved leie- og /eller driftsavtaler med eierkommunene eller andre
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i VESAR ønsker Holmestrand kommune å ta en førende rolle i utviklingen av bærekraftig avfallshåndtering spesielt, og «grønn» næring generelt.
Eiere og eierandeler	Sandefjord kommune 26,8 % Larvik kommune 21,6 % Tønsberg kommune 21,4 % Horten kommune 12 % Færder kommune 11,9 % Holmestrand kommune 6,2 %
Styreleder	Per Ole Bing-Jacobsen
Daglig leder	Andreas Gillund
Ytterligere informasjon	www.vesar.no

Interkommunale selskap (IKS)

BLINDEVANNSVERKET IKS

Selskapsnavn	Blindevannverket IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	978 609 562
Etableringsdato	2001
Selskapets formål	Selskapet har som formål å levere vann til den alminnelige forsyning i Holmestrand og Drammen fram til fordelingspunkt, og annen naturlig tilknyttet virksomhet. Virksomheten kan omfatte driftsansvar fram til kunde.
Mål med eierskapet	Målet med eierskapet i Blindevannverket IKS er å sikre kostnadseffektiv og forutsigbar produksjon av godt vann som dekker behovet i eierkommunene.
Eiere og eierandeler	Holmestrand kommune 50 % Drammen kommune 50 %
Styreleder	Vidar Ullenrød
Daglig leder	John Galleberg
Ytterligere informasjon	Selskapet har ikke egen hjemmeside

INTERKOMMUNALT ARKIV FOR BUSKERUD VESTFOLD OG TELEMARKE IKS

Selskapsnavn	Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS
--------------	---

Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	971 309 040
Etableringsdato	2002
Selskapets formål	Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for eierne samt selge kompetanse og arkivtjenester til andre. Selskapet skal kunne fungere som fylkesarkiv for deltakende fylkeskommuner, og skal kunne motta privatarkiv. Selskapet skal følge Lov om arkiv og forskrifter om offentlige arkiv.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS sikrer Holmestrand kommune en profesjonell og effektiv gjennomføring av arkivlovens bestemmelser og intensjoner.
Eiere og eierandeler	Deltakere med delt ansvar: Bamble kommune Drangedal kommune Flesberg kommune Flå kommune Fyresdal kommune Færder kommune Gol kommune Hemsedal kommune Hartdal kommune Hol kommune Hole kommune Holmestrand kommune Horten kommune Kongsberg kommune Kragerø kommune Krødsherad kommune Kviteseid kommune Larvik kommune Midt-Telemark kommune Modum kommune Nesbyen kommune Nissedal kommune Nome kommune Nore og Uvdal kommune Porsgrunn kommune Ringerike kommune Rollag kommune Sandefjord kommune Seljord kommune Sigdal kommune Siljan kommune Skien kommune Tinn kommune Tokke kommune Tønsberg kommune Vestfold og Telemark fylkeskommune Viken fylkeskommune Vinje kommune Ål kommune
Styreleder	Egil Johansen
Daglig leder	Wenche Risdal Lund
Ytterligere informasjon	www.ikakongsberg.no

NORD-JARLSBERG AVFALLSSELSKAP IKS

Selskapsnavn	Nord-Jarlsberg Avfallsselskap IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	851 224 882
Etableringsdato	1995
Selskapets formål	Selskapets formål er å ivareta deler av eier-kommunenes renovasjonsbehov, herunder å anlegge, drive eller leie ut felles interkommunale mottak og avfallsbehandlingsanlegg. Selskapet skal drive informasjon, koordinering, rådgiving og tilrettelegging av forhold vedrørende avfallsbehandling i den utstrekning kommunene nærmere bestemmer. Selskapet kan være deltaker i andre selskap relatert til avfallsbehandling og gjenvinning.
Mål med eierskapet	Holmestrand kommunes mål med eierskapet er å sikre effektive interkommunale mottaks- og avfallsbehandlingsanlegg der det legges grunnlaget for en bærekraftig avfallshåndtering.
Eiere og eierandeler	Horten kommune 62 % Holmestrand kommune 29 % Tønsberg kommune 9 %
Styreleder	Heidi Sæther Hauge
Daglig leder	Knut Ove Resen Fellie
Ytterligere informasjon	www.nordjarlsbergavfallsselskap.no

VESTFOLD INTERKOMMUNALE BRANNVESEN IKS

Selskapsnavn	Vestfold interkommunale brannvesen IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	982 847 796
Etableringsdato	2000
Selskapets formål	Selskapet har som formål å ivareta deltakerkommunenes forpliktelser etter: «Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann og eksplosjonsvernloven) datert 14. Juni 2002», «Lov om vern mot forurensninger og om avfall» (Forurensningsloven) kap. 6 «Akutt forurensning» Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og sivilforsvaret § 15 pkt. 3 og 4.
Mål med eierskapet	Eierkommunenes formål med eierskapet i Vestfold interkommunale brannvesen IKS er at kommunene gjennom interkommunalt samarbeid har et brannvesen som leverer tjenester slik at oppgaver pålagt i lov og forskrift blir utført tilfredsstillende. Samfunnet og risikobildet er i hurtig endring og selskapets utviklingsarbeid må gjenspeile dette. Eierkommunene anser selskapet som et primært kompetanseorgan innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune 41,6 % Horten kommune 20,4 % Færder kommune 19,9 % Holmestrand kommuner 18,1 %
Styreleder	Thor Smith Stickler
Daglig leder	Jan Helge Kaiser
Ytterligere informasjon	www.vibr.no

VESTFOLD OG TELEMARK REVISJON IKS

Selskapsnavn	Vestfold og Telemark revisjon IKS
--------------	-----------------------------------

Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	923 822 410
Etableringsdato	2019
Selskapets formål	Selskapet skal utføre lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne. Selskapet kan utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne og andre selskaper.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Vestfold og Telemark revisjon sikrer Holmestrand kommune en profesjonell og effektiv gjennomføring av revisjonslovens intensjoner og bestemmelser.
Eiere og eierandeler	Selskapet eies av Vestfold og Telemark fylkeskommune og alle de 23 kommunene i fylket. Holmestrand kommune sin eierandel 4,3 %
Styreleder	Annette Olsen Røren
Daglig leder	Linn Therese Bakken
Ytterligere informasjon	www.vtrevisjon.no

VESTFOLD VANN IKS

Selskapsnavn	Vestfold vann IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	962 351 409
Etableringsdato	2003
Selskapets formål	Selskapets formål er på en kostnadseffektiv måte levere tilstrekkelig mengder drikkevann av offentlig godkjent kvalitet til eierkommunene på like vilkår fra egne vannverk i Farris og Eikeren.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Vestfold vann sikrer Holmestrand kommune trygt drikkevann til kommunens innbyggere i tråd med gjeldende lovverk og Drikkevannsforskriftens formål.
Eiere og eierandeler	Sandefjord kommune 33,11 % Tønsberg kommune 30,55 % Horten kommune 15,75 % Færder kommune 14,85 % Holmestrand kommune 5,74 % <i>* Larvik kommune ble deltaker med 0,1 % eierandel 1. januar 2024 og vil gå inn som ordinær eier med ca. 23 % eierandel når vannforsyningssystemene er sammenkoblet.</i>
Styreleder	Vidar Ullenrød
Daglig leder	Tanja Breyholtz
Ytterligere informasjon	www.vestfoldvann.no

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER KONTROLLUTVALGS-SEKRETERIAT IKS

Selskapsnavn	Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	987 993 766
Etableringsdato	2005
Selskapets formål	Utøve sekretariatsfunksjon for deltakernes kontrollutvalg, slik det fremgår av kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg.

	Selskapet kan også utføre oppdrag for andre kommuner/fylkeskommuner.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat sikrer Holmestrand kommune en profesjonell og effektiv ivaretagelse av kontrollutvalgets sekretariatsfunksjon.
Eiere og eierandeler	34 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vestfold, Telemark og Agder.
Styreleder	Dag Eide
Daglig leder	Line Bosnes Hegna
Ytterligere informasjon	www.vetaks.no

VESTFOLDMUSEENE IKS

Selskapsnavn	Vestfoldmuseene IKS
Organisasjonsform	IKS
Organisasjonsnummer	993 871 184
Etableringsdato	2009
Selskapets formål	Drift av kulturhistoriske museer. Drift av historiske steder og bygninger og lignende severdigheter. Drift av kunst og kunstindustrimuseer.
Mål med eierskapet	Gjennom eierskapet i Vestfoldmuseene ønsker Holmestrand kommune å sikre publikum tilgang til kultur, kunst og historie. Samtidig sikres ivaretagelse og bevaring av kulturskatter.
Eiere og eierandeler	Vestfold fylkeskommune 36 % Sandefjord kommune 16 % Tønsberg kommune 16 % Larvik kommune 16 % Horten kommune 8,5 % Holmestrand kommune 4,5 % Færder kommune 1,5 % Drammen kommune 1,5 %
Styreleder	Vidar Ullenrød
Daglig leder	Lene Elisabeth Valle
Ytterligere informasjon	www.vestfoldmuseene.no

Samvirkeforetak (SA)

BIBLIOTEKSENTRALEN SA

Selskapsnavn	Biblioteksantralen SA
Organisasjonsform	SA
Organisasjonsnummer	910 568 183
Etableringsdato	1952
Selskapets formål	Være et serviceorgan for alle typer offentlige biblioteker. Biblioteksentralen SA har til oppgave å være hovedleverandør av produkter og tjenester til biblioteker og lignende institusjoner.

Mål med eierskapet	Formålet med eierskapet i det ideelle samvirkeforetaket Biblioteksentralen SA er å bidra til å utvikle bedre biblioteker, støtte opp om bibliotekenes samfunnsoppdrag og bidra til demokratisering av kunnskap og kultur.
Eiere og eierandeler	Ideelt samvirkeforetak – eid av landets kommuner og fylkeskommuner
Styreleder	Torger Ødegaard
Daglig leder	Hans Anders Vigen
Ytterligere informasjon	www.bibsent.no

Kommunale oppgave fellesskap (KO)

IUA VESTFOLD (INTERKOMMUNALT UTVALG MOT AKUTT FORURENSNING)

Selskapsnavn	IUA Vestfold (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning)
Organisasjonsform	KO
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Selskapets formål	Formålet med samarbeidet er å sikre at hver av samarbeidskommunene er i stand til å ivareta sin aksjonsplikt, bistandsplikt og øvrige plikter etter forurensningsloven §§ 43, 44, 46 og 47. Samarbeidsavtalen gjelder samarbeids - kommunenes plikt til å ha nødvendig felles beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen samarbeidskommunene, jf. forurensningsloven § 43 første ledd.
Mål med eierskapet	Ved deltakelse i oppgavefellesskapet sørger Holmestrand kommune for å oppfylle plikter etter forurensningsloven §7.
Eiere og eierandeler	Sandefjord 25,9% Tønsberg 23 % Larvik 19% Horten 10,9 % Færder 10,8 % Holmestrand 10,3 %
Daglig leder	Jan Helge Kaiser
Ytterligere informasjon	www.iuavestfold.no

JARLSBERG IKT

Selskapsnavn	Jarlsberg IKT
Organisasjonsform	KO
Organisasjonsnummer	919 431 016
Etableringsdato	2017
Selskapets formål	Forvaltning og drift av IKT-systemer
Mål med eierskapet	Formålet med eierskapet er å drifte kommunens IKT-systemer på en mest mulig profesjonell og kostnadseffektiv måte.
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune Færder kommune Holmestrand kommune
Styreleder	Laila Rognaldsen

Daglig leder	Sigurd Strand
Ytterligere informasjon	www.jarlsberg-ikt.no

START I VESTFOLD

Selskapsnavn	Start i Vestfold
Organisasjonsform	KO
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	1988
Selskapets formål	Målet til START er å hjelpe nyetablerere med å skape nye og levedyktige bedrifter, slik at verdiskapingen i Vestfold øker. START er et samarbeid mellom Vestfold-kommunene og fylkeskommunen, hvor de samme aktørene er eiere av START.
Mål med eierskapet	Start i Vestfold skal være Holmestrand kommunes førstelinje tilbud til gründere i samarbeid med kommunens næringssjef. Målet med eierskapet er å bidra til økt verdiskapning i kommunen og regionen ved at flere selskaper etableres, at flere små og mellomstore bedrifter utvikler seg og at flere bedrifter overlever.
Eiere og eierandeler	Alle kommunene i Vestfold og fylkeskommunen
Styreleder	Bjarne Sommerstad
Daglig leder	Merethe Østerud
Ytterligere informasjon	www.startivestfold.no

Vertskommunesamarbeid

VESTFOLD OFFENTLIGE INNKJØPSSAMARBEID (VOIS)

Selskapsnavn	Vestfold offentlige innkjøpssamarbeid(VOIS)
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer. Sandefjord er vertskommune
Etableringsdato	1996
Selskapets formål	VOIS er et forpliktende innkjøpssamarbeid mellom deltakerkommunene. Virksomheten skal baseres på et helhetlig økonomisk og miljømessig samfunnsansvar og skal bidra til bærekraftig utvikling i overensstemmelse med aktuelle lover og forskrifter.
Mål med eierskapet	Med deltakelse i samarbeidet ønsker Holmestrand kommune å sikre faglig god gjennomføring av konkurranser i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser, samt oppnå gode avtaler med stordriftsfordeler.
Eiere og eierandeler	Alle kommunene i Vestfold
Ytterligere informasjon	www.vois.no

TILSYNET FOR SMÅ AVLØPSANLEGG (Tilsynskontoret Lier)

Selskapsnavn	Tilsynet for små avløpsanlegg
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Lier er vertskommune

Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	2011
Selskapets formål	Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet og sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager. Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 12. Gi veiledning til anleggseiere. Administrasjon slamtømming. Kartlegge forurensing fra små avløpsanlegg. Bistand til deltakerkommunene i spørsmål vedrørende små avløpsanlegg
Mål med eierskapet	Sikre at små avløpsanlegg i kommunen følges opp på en miljømessig og økonomisk forsvarlig måte.
Eiere og eierandeler	Lier kommune Drammen kommune Holmestrand kommune Krødsherad kommune Modum kommune Hole kommune Øvre Eiker kommune
Daglig leder	Nina Rukke
Ytterligere informasjon	www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg

LEGEVAKTA I DRAMMEN

Selskapsnavn	Legevakta i Drammen
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Drammen er vertskommune.
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	2020
Selskapets formål	Ivareta deltakerkommunenenes plikt til å ha legevaktsordning i samsvar med helselovgivningen og sentrale avtaler. Gjelder innbyggere som er bosatt eller oppholder seg i Sande i Vestfold, Holmestrand kommune
Mål med eierskapet	Sikre innbyggerne i kommunen gode og effektive legevakt tjenester.
Eiere og eierandeler	Drammen kommune Holmestrand kommune
Daglig leder	Hilde Sveinsson Fosnæs
Ytterligere informasjon	www.drammen.kommune.no/legevakta

LEGEVAKTA I TØNSBERG

Selskapsnavn	Tønsbergregionen legevakt
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Tønsberg er vertskommune.
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	2018
Selskapets formål	Ivareta deltakerkommunenenes plikt til å ha legevaktsordning i samsvar med helselovgivningen og sentrale avtaler. Gjelder innbyggere som er bosatt eller oppholder seg i gamle Holmestrand og Hofdelen av Holmestrand kommune
Mål med eierskapet	Sikre innbyggerne i kommunen gode og effektive legevakt tjenester.
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune Færder kommune Holmestrand kommune
Daglig leder	Tone Jørgensen

Ytterligere informasjon	www.tonsberg.kommune.no/tjenester/helse-og-omsorg/helsehjelp/legevakten
-------------------------	--

MILJØRETTET HELSEVERN

Selskapsnavn	Miljørettet helsevern
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Tønsberg er vertskommune.
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	
Selskapets formål	Virksomheten utfører lovpålagte oppgaver, som tilsyn, rådgivning og løpende saksbehandling etter deler av folkehelseloven, smittevernloven og røykeloven med tilhørende forskrifter, i nært samarbeid med kommuneoverlegen i hver enkelt kommune.
Mål med eierskapet	Sikre forebyggende helsearbeid i deltakerkommunene.
Eiere og eierandeler	Tønsberg kommune Færder kommune Holmestrand kommune
Daglig leder	Christina Kaalstad
Ytterligere informasjon	www.mhvivestfold.no

KOMMUNALT KRISESENTERTILBUD I VESTFOLD

Selskapsnavn	Kommunalt krisesentertilbud i Vestfold
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Tønsberg er vertskommune
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer
Etableringsdato	2011
Selskapets formål	Vertskommunen påtar seg ansvaret for at formålet med lov 19. juni 2009 nr 44 om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova) blir oppfylt gjennom inngåelse av en avtale med Stiftelsen Krisesenteret i Vestfold eller annen leverandør av tjenesten. Samarbeidskommunene overlater eget ansvar og delegerer sin myndighet etter loven til vertskommunen. Samarbeidskommunene delegerer egen myndighet til å inngå en økonomisk forpliktende avtale med krisesenterleverandøren, til vertskommunen. Krisesentertilbudet skal være et botilbud til kvinner, menn og barn, og det skal sikre at alle som har behov for det får et tilbud.
Mål med eierskapet	Ved samarbeidet om krisesenter i Vestfold oppfyller Holmestrand kommune kravene i krisesenterloven å sørge for et tilbud til personer som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Gjennom vertskommunesamarbeidet har Tønsberg kommune fått ansvar og myndighet til å inngå en avtale med Stiftelsen Krisesenteret i Vestfold.
Eiere og eierandeler	Alle kommunene i Vestfold
Ytterligere informasjon	www.skiv.no

BARNEVERNVAKTA I VESTFOLD

Selskapsnavn	Barnevernvakta i Vestfold
Organisasjonsform	Vertskommunesamarbeid, Tønsberg er vertskommune.
Organisasjonsnummer	Ikke eget rettssubjekt, har ikke organisasjonsnummer.
Etableringsdato	

Selskapets formål	Målet med barneverntjenestens arbeid er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse- og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Formålet er videre å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår, jf. barnevernloven § 1-1.
Mål med eierskapet	Holmestrand kommunes mål med samarbeidet er å sikre barneverntjenester etter lovens formål.
Eiere og eierandeler	Alle kommunene i Vestfold
Ytterligere informasjon	www.tonsberg.kommune.no/tjenester/helse-og-omsorg/barnevern/barnevernvakta